

ZÁPIS Z OBHAJOBY DISERTAČNÍ PRÁCE

Název práce:	Básnické prostory (v) paměti (u vybraných českých básníků druhé poloviny 20. století)
Jméno autora:	Mgr. Jakub Flanderka
Studijní obor:	Dějiny české literatury a teorie literatury
Školitel:	prof. PhDr. Jiří Trávníček, M.A.
Oponenti:	doc. PaedDr. Iva Málková, Ph.D. Mgr. Josef Hrdlička, Ph.D.
Členové komise:	prof. PhDr. Petr Bílek, CSc. (předseda komise) prof. PaedDr. Vladimír Papoušek, CSc. (člen komise) doc. PhDr. Jan Wiendl, Ph.D. (člen komise) doc. Mgr. Libuše Heczková, Ph.D. (členka komise)
Datum obhajoby:	26. 6. 2017, 11:30
Místo obhajoby:	hlavní budova FF UK, náměstí Jana Palacha 2, Praha 1, m. č. 413

PRŮBĚH OBHAJOBY

- 11:33 Prof. Bílek představil přítomné a zahájil obhajobu. Na úvod vyzval prof. Trávníčka, aby představil Mgr. Flanderku a seznámil přítomné s průběhem jeho studia.
- 11:37 Prof. Bílek požádal Mgr. Flanderku, aby představil základní východiska své práce a závěry, k nimž dospěl.
- Mgr. Flanderka uvedl, že vycházel z kulturně-teoretických koncepcí Aleidy Assmannové (zejména z její knihy *Prostory vzpomínání* z roku 1999) a Renate Lachmannové. Zdůraznil základní východisko paměťových studií, totiž že paměť bývá předurčována sociálními strukturami, a vymezil základní pojmy (kulturní paměť, komunikativní paměť). Z díla Renate Lachmannové se opíral především o její pojetí intertextuality (metafora palimpsestu jakožto vzájemného prostupování textů). Pokud jde o výběr analyzovaných textů, uvedl, že se do určité míry opíral o svůj osobní kánon.
- 11:51 Prof. Bílek připomněl 15minutové časové omezení pro představení práce.

Mgr. Flanderka dodal, že se synekdochicky koncentroval na šest básnických děl zachycujících určitou historickou zkušenost / událost. Hlavním cílem práce bylo nastínit literárněhistorický vývoj poválečné české poezie z hlediska paměťových studií. Jistě by bývalo možné východiska rozšířit o další podněty, kupř. z angloamerického prostředí.

11:54

Prof. Bílek vyzval doc. Málkovou ke shrnutí podstatných částí posudku, doc. Málková tak učinila:

Autor prokázal hlubokou znalost literární teorie i zkoumaného materiálu.

Práci poněkud škodí určitá stereotypnost ve způsobu vedení výkladu v jednotlivých kapitolách, na druhou stranu autor občas odbíhá k tématům, která s tématem práce souvisejí spíše volněji.

Problematické je nedostatečné zohledňování (stylizovaného) lyrického já v básnických textech.

Je třeba zohlednit náročnost synekdochického přístupu (aby člověk mohl synekdochické exkurzy podniknout, je třeba znát celý široký kontext).

Autor prokázal obeznámenost s oblastí paměťových studií a schopnost poučené interpretace.

Otázky k obhajobě: 1. kritéria výběru analyzovaných textů, 2. důvody nezmiňování Šiktancovy sbírky Adam a Eva a výboru Paměť, které se přímo váží k tématu práce.

Na závěr doc. Málková konstatovala, že práci doporučuje k obhajobě s hodnocením prospěl.

12:01

Prof. Bílek přečetl vybrané části posudku nepřítomného dr. Hrdličky.

V práci je patrná neschopnost vykročit mimo rámec zvolené metodologie, přesto se v ní objevuje řada objevných postřehů.

V některých analyzovaných sbírkách není prostorovost zásadní, přesto byly zařazeny.

Poezie není uspokojivě definována, především by měla být lépe vymezena vůči paměti.

Pracuje se se základní rovinou paměti, jako by existovaly určité normy reprezentace paměti.

U Šiktance by měla být reflektována manipulace s pamětí, její víceznačnost.

Z textu práce vyznívá, že po roce 1948 existoval jeden kolektivní rámec paměti. Těch rámců bylo samozřejmě více, byť byly oslabené.

Prof. Bílek přečetl závěr posudku, v němž dr. Hrdlička konstatuje, že práci doporučuje k obhajobě s navrhovaným hodnocením prospěl.

12:11

Prof. Bílek vyzval Mgr. Flanderku, aby reagoval na otázky a podněty obsažené v posudcích.

Mgr. Flanderka uvedl, že nesouhlasí s onou rozbíhavostí. V každé kapitole postupuje od vnitrotextových vztahů až k širšímu kontextu.

Problému autobiografičnosti při interpretaci poezie si je Mgr. Flanderka vědom, pojem autobiografická paměť přejal. Brání se ovšem zahrnování biografických údajů do analýz básnických děl, jakkoli někde se od nich úplně oprostít nejde (vězeňská poezie). Vždy záleží, zda jsou podstatné pro širší kontext.

Šiktancovu sbírku Mgr. Flanderka chápe jako projev určité generační zkušenosti. odlišuje se od jiných „lidických“ sbírek, a to např. už zvoleným žánrem pásma. Lyrický subjekt se neobrací pouze do minulosti, reflexe lidických událostí je orientována směrem do budoucna (přičemž je opřena o víru v socialismus).

Úplné vymazání určitých paměťových rámců po roce 1948 by bylo těžko představitelné, toto v práci ani Mgr. Flanderka netvrdí.

Na otázku, zda jsou paměťové rámce podstatnější pro orální poezii než pro poezii moderní, Mgr. Flanderka uvedl, že v danou chvíli není schopen odpovědět.

12:28 Prof. Bílek poděkoval za reakce a otevřel diskusi.

Prof. Papoušek se dotázal, proč v práci nejsou zmíněni Augustin, Bergson nebo Wittgenstein. Schází v ní rovněž takové základní dílo, jako je Poetika prostoru.

Mgr. Flanderka reagoval, že Bachelardovo pojetí prostoru se do práce nehodilo. Nešlo mu o filozofickou reflexi prostorovosti. Filozofická díla cituje, dílčí pasáže využívá při interpretaci konkrétních básnických děl.

Doc Málková podotkla, že vztah básnického subjektu a autobiografičnosti stále zůstává nedostatečně vysvětlen. Bylo by dobré, kdyby v práci byla zařazena další teoretická kapitola, která by tento problém vyjasňovala.

Mgr. Flanderka odpověděl, že byl nucen vzdát se (po dohodě se školitelem) určitých teoretických rámců. Jádrem práce je analýza konkrétních děl, byť samozřejmě řada tematicky příbuzných sbírek zůstala stranou.

11:36 Doc. Heczková uvedla, že by bylo dobré znovu promyslet teoretická východiska práce. V práci není nijak reflektováno pojmové rozlišení prostor/místo.

Mgr. Flanderka reagoval, že v práci užívá pouze pojem prostor, a to kvůli určitému zjednodušení.

Prof. Bílek uzavřel diskuzní část a konstatoval, že Mgr. Flanderka odpověděl na většinu položených otázek. Dále požádal, aby se všichni kromě posuzovatelů a členů komise odebrali mimo místnost, aby se komise mohla poradit o výsledku a provést hlasování.

12:48 Prof. Bílek oznámil Mgr. Flanderkovi výsledek hlasování: Prof. Bílek pogratuloval autorovi práce k získání titulu Ph.D. a ukončil obhajobu.

Mgr. I van Kafka

Zapsal:

prof. PhDr. Petr Bílek, CSc.

(předseda komise)

doc. PhDr. Jan Wiendl, Ph.D.

(člen komise)